

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S

DĖL APLINKOS MINISTRO 2003 M. GRUODŽIO 19 D. ĮSAKYMO NR. 684 „DĖL PAVOJINGŲ ATLIEKŲ TVARKYMO LICENCIJAVIMO TAISYKLIŲ BEI PAVOJINGAS ATLIEKAS TVARKANČIŲ ĮMONIŲ DARBUOTOJAMS TAIKOMŲ KVALIFIKACINIŲ REIKALAVIMŲ IR ATESTAVIMO TVARKOS PATVIRTINIMO“ PAKĖITIMO

2007 m. kovo 30 d. Nr. D1-190

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 10 d. nutarimo Nr. 695 „Dėl kvalifikacinių reikalavimų darbuotojams, aptarnaujantiems, remontuojantiems, tikrinantiems ir išmontuojantiems ozono sluoksnį ardančių medžiagų turinčią šaldymo ir oro kondicionavimo įrangą, šiluminius siurblius“ (Žin., 2006, Nr. [77-3004](#)) 2.3.2 punktu ir įgyvendindamas 2000 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2037/2000 dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 5 tomas, p. 190) 16 straipsnio 5 dalies nuostatas:

1. P a k e i č i u Pavojaingas atliekas tvarkančių įmonių darbuotojams taikomus kvalifikacinius reikalavimus ir atestavimo tvarką (toliau – Tvarka), patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 19 d. įsakyму Nr. 684 (Žin., 2004, Nr. [18-552](#), Nr. [157-5737](#)):

1.1. Laikau netekusiu galios 8.1.2 punktą.

1.2. Papildau Tvarką 9¹, 9² ir 9³ punktais:

„9¹. Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai pavojingas atliekas tvarkančių įmonių darbuotojams, išmontuojantiems ozono sluoksnį ardančių medžiagų turinčią šaldymo ir oro kondicionavimo įrangą, šiluminius siurblius (toliau – Šaldymo įranga) ir tvarkantiems ozono sluoksnį ardančių medžiagų atliekas (toliau – Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai), nustatyti šios Tvarkos 2 priede.

9². Mokymo programos, nurodytos šios Tvarkos 8.2.1 ir 9.2 punktuose, turi būti parengtos taip, kad atitiktų šios Tvarkos 8 ir 9 punktų reikalavimus, ir atsižvelgiant į šios Tvarkos 2 priede nurodytus Papildomus kvalifikacinius reikalavimus.

9³. Nustačius naujus ar papildomus reikalavimus atskirus PATS tvarkantiems Darbuotojams, mokymo programos per 3 mėn. nuo minėtų reikalavimų išspausdinimo „Valstybės žiniuose“ turi būti papildomai suderintos su Aplinkos ministerija.“

1.3. Išdėstau 38.1 punktą taip:

„38.1. per Atestato galiojimo laiką dirbo Atestate nurodytos veiklos srityje ne mažiau kaip trejus metus, išskyrus 38.3 punkte nurodytus atvejus.“

1.4. Papildau Tvarką 38.3 punktu:

„38.3. Jeigu per Atestato galiojimo laikotarpį buvo nustatyti nauji kvalifikaciniai reikalavimai atskirus PATS tvarkantiems Darbuotojams, asmuo, norintis pratęsti Atestato šioms srautams galiojimą, privalo atnaujinti žinias ir išlaikyti testą pagal naujus reikalavimus.“

1.5. Papildau Tvarką 2 priedu „Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai pavojingas atliekas tvarkančių įmonių darbuotojams, išmontuojantiems ozono sluoksnį ardančių medžiagų turinčią šaldymo ir oro kondicionavimo įrangą, šiluminius siurblius ir tvarkantiems ozono sluoksnį ardančių medžiagų atliekas“ (pridedama).

2. P a v e d u:

2.1. VĮ „Statybos produkcijos sertifikavimo centrai“ iki 2007 m. birželio 15 d. parengti ir patvirtinti pavojingas atliekas tvarkančių įmonių darbuotojų profesinių ir teisinių žinių testų papildomus klausimus, skirtus išmontuojančių Šaldymo įrangą ir tvarkančių ozono sluoksnį ardančių medžiagų atliekas įmonių darbuotojams, ir atitinkamai papildyti programinę įrangą,

naudojamą pavojingas atliekas tvarkančių įmonių darbuotojų atestavimui;

2.2. Aplinkos ministerijos sekretoriui Aleksandrui Spruogiui, pagal kompetenciją derinant išmontuojančių Šaldymo įrangą ir tvarkančių ozono sluoksnį ardančių medžiagų atliekas įmonių darbų vadovų ir specialistų mokymo programas, įvertinti, ar jos parengtos atsižvelgiant į Papildomus kvalifikacinius reikalavimus.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2007 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. D1-190
Pavojingas atliekas tvarkančių įmonių
darbuotojams taikomų kvalifikacinių
reikalavimų ir atestavimo tvarkos
2 priedas

**PAPILDOMI KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI PAVOJINGAS ATLIEKAS
TVARKANČIŲ ĮMONIŲ DARBUOTOJAMS, IŠMONTUOJANTIEMS OZONO
SLUOKSNĮ ARDANČIŲ MEDŽIAGŲ TURINČIĄ ŠALDYMO IR ORO
KONDICONAVIMO ĮRANGĄ, ŠILUMINIUS SIURBLIUS IR TVARKANTIEMS OZONO
SLUOKSNĮ ARDANČIŲ MEDŽIAGŲ ATLIEKAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Papildomuose kvalifikaciniuose reikalavimuose vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai atitinka Kvalifikaciniuose reikalavimuose darbuotojams, aptarnaujantiems, remontuojantiems, tikrinantiems ir išmontuojantiems ozono sluoksnį ardančių medžiagų turinčią šaldymo ir oro kondicionavimo įrangą, šiluminius siurblius, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. D1-78/ISAK-152/A1-30 (Žin., 2007, Nr. [19-744](#)); 2000 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 2037/2000 dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 5 tomas, p. 190), Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#)) vartojamas sąvokas.

2. Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai nustatomi pavojingas atliekas tvarkančių įmonių darbuotojams, atliekantiems šiuos darbus:

2.1. išmontuojantiems seną arba netinkamą naudoti ozono sluoksnį ardančių medžiagų (toliau – OAM) turinčią mobiliąją ir stacionariąją Šaldymo įrangą;

2.2. utilizuojantiems netinkamas naudoti OAM;

2.3. surenkantiems iš kitų įmonių utilizuotas OAM, vykdančiams jų recirkuliaciją arba jas saugantiems iki jos bus perduotos sunaikinimui pagal Monrealio protokolą dėl medžiagų, ardančių ozono sluoksnį, patvirtintas technologijas;

2.4. kitaip, nei nurodyta 2.1–2.3 punktuose tvarkantiems OAM atliekas;

2.5. vadovaujantiems 2.1–2.4 punktuose išvardytiems darbams.

II. KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI DARBUOTOJAMS

3. OAM Šaldymo įrangos išmontavimą, OAM utilizavimą iš išmontuojamos Šaldymo įrangos, OAM recirkuliaciją ir kitą OAM atliekų tvarkymą vykdančių įmonių darbų vadovams, atsakingiems už OAM atliekų tvarkymą, nustatomi šie reikalavimai:

3.1. turi baigti mokymo programą, parengtą pagal šią Papildomų kvalifikacinių reikalavimų III skyriaus nuostatas, ir išlaikyti testą pagal Pavojingas atliekas tvarkančių įmonių darbuotojams taikomus kvalifikacinius reikalavimus ir atestavimo tvarką;

3.2. darbų vadovas privalo žinoti:

3.2.1. Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių OAM tvarkymą, reikalavimus (taip pat OAM ženklinimą naudojimo bei vežimo tikslais) ir sugebėti organizuoti jų įgyvendinimą savo įmonėje;

3.2.2. OAM savybes, žalingą poveikį žmogui ir aplinkai, pavojaus ir rizikos faktorius; OAM patekimo į aplinką prevencijos ir kontrolės būdus;

3.2.3. OAM utilizavimo, saugojimo būdus; saugojimui taikomus reikalavimus (taip pat

slėginių indų saugojimo reikalavimus);

3.2.4. teisės aktų nustatyta atsakomybę už aplinkai daromą žalą;

3.2.5. aplinkos apsaugos, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinius, darbo higienos ir kitus reikalavimus dirbant su OAM;

3.2.6. saugaus OAM utilizavimo iš Šaldymo įrangos, OAM recirkuliacijos ir nuotėkio prevencijos atliekant šias procedūras būdus ir naudojamą įrangą;

3.3. darbų vadovas privalo mokėti:

3.3.1. planuoti būtinas priemones, užtikrinančias saugų OAM atliekų ir šių medžiagų turinčios Šaldymo įrangos atliekų tvarkymą, užkertančias kelią avarijoms ir mažinančias jų neigiamą poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai;

3.3.2. organizuoti išmontuojamos įrangos ir surinktų OAM atliekų saugų tvarkymą;

3.3.3. organizuoti darbus, užtikrinant, kad būtų laikomasi darbuotojų saugos ir sveikatos, darbo higienos, elektros saugos, priešgaisrinės saugos, darbo su cheminėmis medžiagomis saugos ir kitų reikalavimų.

4. OAM turinčios Šaldymo įrangos išmontavimą, OAM utilizavimą iš išmontuojamos arba senos Šaldymo įrangos, OAM recirkuliaciją ir kitokį OAM atliekų tvarkymą atliekantiems specialistams nustatomi šie reikalavimai:

4.1. turi baigti OAM atliekų tvarkančių įmonių specialistų mokymo programą, parengtą pagal šių Papildomų kvalifikacinių reikalavimų III skyriaus nuostatas, ir išlaikyti testą pagal Pavojingas atliekas tvarkančių įmonių darbuotojams taikomus kvalifikacinius reikalavimus ir atestavimo tvarką;

4.2. specialistas privalo žinoti:

4.2.1. šaldymo technologijos pagrindus (procesą, šaltnešius, įrangą ir jos veikimą);

4.2.2. reglamentuojančių OAM ir jas turinčios įrangos naudojimą teisės aktų, standartų ir normatyvinių dokumentų reikalavimus;

4.2.3. tvarkomų OAM fizikines ir chemines savybes, saugaus elgesio su OAM būdus ir priemones;

4.2.4. OAM ženklimą, įskaitant ženklimą vežimo tikslais; OAM laikymui naudojamoms talpoms reikalavimus, taikomus siekiant užkirsti kelią šių medžiagų patekimui į aplinką;

4.2.5. OAM utilizavimo, recirkuliacijos principus ir būdus; įrangą ir priemones, naudojamas saugiai atlikti šiuos darbus, užtikrinant kiek galima mažesnę šių medžiagų išsiskyrimą į aplinką;

4.2.6. OAM galimą žalingą poveikį žmogui ir aplinkai;

4.2.7. aplinkos apsaugos, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, darbo higienos ir kitus reikalavimus;

4.2.8. įmonės OAM atliekų tvarkymo techninių reglamentų reikalavimus; įmonėje tvarkomų OAM atliekų ir OAM turinčios įrangos ir produktų atliekų saugaus šalinimo būdus ir technologijas, naudojamos įrangos eksploatacijos taisykles;

4.3. specialistas privalo mokėti:

4.3.1. tinkamai paženklinti OAM atliekų laikymo talpas, įskaitant ženklimą vežimo tikslais; patikrinti talpų tinkamumą saugiam OAM atliekų laikymui;

4.3.2. saugiai atlikti OAM utilizavimą, recirkuliaciją;

4.3.3. naudotis OAM utilizavimo, recirkuliacijos ir OAM atliekų tvarkymo įranga, užtikrinant minimalų OAM išsiskyrimą į aplinką;

4.3.4. šalinti OAM utilizavimui, recirkuliacijai ir OAM atliekoms tvarkyti naudojamos įrangos darbo sutrikimus ir išvengti avarinių gedimų, OAM išmetimo į aplinką;

4.3.5. saugoti OAM atliekas atsižvelgiant į medžiagų gebėjimą reaguoti tarpusavyje, taikomas gaisro gesinimo priemones, laikantis kitų saugojimo reikalavimų, įskaitant slėginių indų saugojimo reikalavimus;

4.3.6. vykdyti darbuotojų saugos ir sveikatos, darbo higienos, elektros saugos, priešgaisrinės saugos, darbo su cheminėmis medžiagomis ir kitus reikalavimus.

III. DARBUOTOJŲ MOKYMO PROGRAMOS TEMATIKA

5. OAM atliekas tvarkančių įmonių darbuotojų mokymo programa, parengta vadovaujantis Pavojingų atliekų tvarkančių įmonių darbuotojams taikomais kvalifikaciniais reikalavimais ir atestavimo tvarka, turi būti papildyta mokymo modulių, parengtu pagal šiuos Papildomus kvalifikacinius reikalavimus. Mokymo įstaigos parengia darbų vadovų ir (ar) specialistų mokymo programas vadovaudamosi mokymo programų modulių tematika pagal šių Papildomų kvalifikacinių reikalavimų 7 ir (ar) 8 punktus ir atsižvelgdamos į kvalifikacinius reikalavimus, nustatytus 3 ir (ar) 4 punktuose.

6. Rengiant darbų vadovų mokymo programos modulį, pagrindinis dėmesys skiriamas žinių apie teisės aktų, reglamentuojančių OAM, suteikimui, tuo tarpu specialistų mokymas turėtų būti orientuotas į žinių ir praktinių įgūdžių, reikalingų atlikti darbą, formavimą.

7. OAM Šaldymo ir kitos įrangos išmontavimą, OAM utilizavimą iš išmontuojamos įrangos, OAM recirkuliaciją ir kitokį OAM atliekų tvarkymą vykdančių įmonių darbų vadovų, atsakingų už OAM tvarkymą, mokymo programos modulio tematika:

7.1. teisės aktų reikalavimai:

7.1.1. aplinkos apsaugos problemos ir reikalavimai, susiję su OAM:

7.1.1.1. OAM poveikis ozono sluoksniui, jo nykimo pasekmės aplinkai ir žmonių sveikatai;

7.1.1.2. tarptautinis, Europos Sąjungos, nacionalinis OAM reglamentavimas – Monrealio protokolo dėl medžiagų, ardančių ozono sluoksnį, reglamento (EB) 2037/2000 reikalavimai, LAND 50-2004 „Ozono sluoksnį ardančių medžiagų tvarkymo reikalavimai“, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. D1-206 (Žin., 2004, Nr. [69-2437](#)):

7.1.1.2.1. OAM emisijos reglamentavimas;

7.1.1.2.2. prekyba OAM ir jas turinčiais produktais ir įranga, importo ir eksporto licencijavimas;

7.1.1.2.3. OAM ir jų turinčios įrangos atliekų tvarkymas, OAM sunaikinimo reikalavimai;

7.1.2. reikalavimai, nustatyti OAM atliekų ir OAM turinčios Šaldymo įrangos atliekų tvarkymą vykdančių darbuotojų kvalifikacijai;

7.1.3. OAM apskaita ir ataskaitų Europos Komisijai ir nacionalinėms institucijoms pateikimo reikalavimai;

7.1.4. teisės aktų nustatyta atsakomybė už aplinkos teršimą OAM (baudos, mokesčiai už taršą);

7.1.5. darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai, taikytini tvarkant OAM ir jų turinčios įrangos atliekas. OAM suderinamumas su kitomis medžiagomis saugos požiūriu, OAM sandėliavimo taisyklės, priešgaisriniai reikalavimai;

7.2. bazinės žinios apie:

7.2.1. OAM ir jų savybes (toksikologinės, ekotoksikologinės, fizikinės ir cheminės, pvz., degumas, sprogstamumas ir kt.), ypatingą dėmesį atkreipiant į Šaldymo ir gaisro gesinimo įrangoje naudojamas OAM;

7.2.2. įrangą, kurioje naudojami OAM;

7.2.3. OAM utilizavimą, recirkuliaciją, nuotėkio prevenciją;

7.2.4. darbuotojų, dirbančių su OAM atliekomis, apsaugą, įskaitant reikalavimus dirbantiems su slėginiais indais;

7.2.5. pagrindines įrangos išmontavimo stadijas, kuriose gali išsiskirti OAM;

7.3. OAM atliekų tvarkymas:

7.3.1. pavojingų atliekų tvarkymo reikalavimai;

7.3.2. netinkamų naudoti OAM ir įrangos (įskaitant stacionariąją ir mobiliąją Šaldymo įrangą) tvarkymas (OAM utilizavimas iš senos įrangos ir OAM recirkuliacija, utilizuotų ir recirkuliuotų OAM panaudojimas pagal Reglamento (EB) 2037/2000 reikalavimus, OAM atliekų surinkimas ir šalinimas);

7.3.3. pagrindiniai reikalavimai (taisyklės) atliekų pervežimui, nustatyti Bazelio konvencijoje dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinio vežimo ir jų šalinimo kontrolės, 1993 m. vasario

1 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EEB) Nr. 529/93 dėl atliekų vežimo Europos Bendrijos viduje, į Bendriją ir iš jos priežiūros ir kontrolės (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 2 tomas, p. 176);

7.3.4. OAM atliekų saugojimas, ženklavimas;

7.3.5. OAM utilizavimas iš putplasčių, pagamintų naudojant OAM, tokių putplasčių atliekų tvarkymas.

8. Įmonių, tvarkančių OAM atliekas (medžiagas bei šias medžiagas turinčią įrangą), specialistų mokymo programos modulio tematika:

8.1. teisės aktų reikalavimai:

8.1.1. aplinkos apsaugos problemos ir reikalavimai, susiję su OAM:

8.1.1.1. OAM poveikis ozono sluoksniui, jo nykimo pasekmės aplinkai ir žmonių sveikatai;

8.1.1.2. tarptautinis, Europos Sąjungos, nacionalinis OAM reglamentavimas (Monrealio protokolo, reglamento (EB) 2037/2000, LAND 50-2004 reikalavimai);

8.1.1.3. OAM emisijos reglamentavimas, OAM nuotėkio mažinimo reikalavimai;

8.1.1.4. OAM ir jas turinčių produktų ir įrangos tiekimo rinkai reikalavimai, importo ir eksporto licencijavimas;

8.1.1.5. OAM ir jų turinčios įrangos atliekų tvarkymas, OAM sunaikinimo reikalavimai;

8.1.2. OAM apskaita ir ataskaitų Europos Komisijai ir nacionalinėms institucijoms pateikimo reikalavimai;

8.1.3. teisės aktų nustatyta atsakomybė už aplinkos teršimą OAM (baudos, mokesčiai už taršą);

8.1.4. sveikatos ir saugos reikalavimai dirbant su OAM atliekomis. OAM atliekų suderinamumas su kitomis medžiagomis saugos požiūriu, jų sandėliavimo ypatumai, priešgaisriniai reikalavimai;

8.2. OAM atliekų tvarkymas:

8.2.1. OAM savybės (toksikologinės, ekotoksikologinės, fizikinės ir cheminės savybės, tarp jų degumas, sprogstamumas ir kt.), plačiai naudojami OAM mišiniai, OAM klasifikavimas ir ženklavimas;

8.2.2. darbuotojų, dirbančių su OAM atliekomis, apsauga, įskaitant reikalavimus dirbantiems su slėginiais indais;

8.2.3. pagrindinės įrangos, įskaitant stacionariąją ir mobiliąją Šaldymo įrangą, išmontavimo stadijos, kuriose gali išsiskirti OAM;

8.2.4. OAM identifikavimo būdai;

8.2.5. OAM utilizavimas iš įrangos:

8.2.5.1. pagrindinės stadijos ir procedūros išmontuojant įrangą (OAM ir putplasčio identifikavimas, įrangos saugus atjungimas, OAM ir tepalo pašalinimas, OAM nuotėkio surinkimas, tolesnis tvarkymas);

8.2.5.2. geriausios technologijos ir geriausia aplinkos apsaugos praktika OAM nuotėkiui išvengti ar mažinti;

8.2.5.3. išsiurbimo būdai (pasyvus ir aktyvus, kt.), naudojama įranga, proceso atlikimo reikalavimai;

8.2.5.4. OAM ir OAM atliekų saugojimo reikalavimai;

8.2.5.5. utilizuotų OAM tvarkymo reikalavimai, įskaitant:

8.2.5.5.1. panaudojimo galimybes atsižvelgiant į reglamento (EB) 2037/2000 nuostatas;

8.2.5.5.2. OAM sunaikinimo reikalavimai;

8.2.5.5.3. OAM utilizavimo standartai;

8.2.5.6. OAM kokybės nustatymas (pakartotiniam naudojimui);

8.2.5.7. OAM atliekų tvarkymo planai įmonėje;

8.2.6. OAM recirkuliacija:

8.2.6.1. įranga, proceso atlikimas, reikalaujami proceso parametrai ir jų nustatymas, OAM recirkuliacijos standartai, recirkuliuotų OAM kokybės standartai, kokybės nustatymas, recirkuliuotų OAM panaudojimo galimybės;

- 8.2.6.2. informacija apie Lietuvoje veikiančias OAM utilizavimo ir recirkuliacijos įmones;
 - 8.2.7. pavojingų atliekų tvarkymo reikalavimai, licencijavimas, įskaitant:
 - 8.2.7.1. netinkamų naudoti OAM ir įrangos (stacionarios ir mobiliosios) tvarkymas;
 - 8.2.7.2. pagrindiniai reikalavimai (taisyklės) atliekų pervežimui (Bazelio konvencija ir reglamentas (EEB) Nr. 529/ 93);
 - 8.2.7.3. OAM atliekų saugojimas, ženklavimas;
 - 8.2.7.4. putplasčių, pagamintų naudojant OAM, atliekų tvarkymas;
 - 8.3. praktiniai įgūdžiai:
 - 8.3.1. praktinė patirtis išmontuojant Šaldymo įrangą;
 - 8.3.2. OAM utilizavimas, tam tikslui reikalingos įrangos praktinis naudojimas;
 - 8.3.3. OAM recirkuliacija, tam tikslui reikalingos įrangos praktinis naudojimas.
-